

Uitwerking Consultancy Inventarisatie PFA's Nederland Tuta

In een overleg tussen Dutch Produce Association (DPA), Frugi Venta en LTO Groeiservice is er besloten om gezamenlijk het probleem, van Tuta absoluta en het sluiten van de grenzen van de Verenigde Staten (V.S.) voor de Nederlandse tomaat, op te pakken. Bij het proces zijn telers en exporterende handelsbedrijven nauw betrokken geweest. Dit proces is uitgewerkt in een consultancy: Inventarisatie Pest Free Area's (PFA's) Nederland Tuta

Doelstelling

De doelstelling van deze consultancy was het in kaart brengen van gebieden die kans boden om aangewezen te worden als PFA en inzicht te krijgen in de kosten die gemaakt moesten worden voor de monitoring. Bij een positief resultaat zou er minimaal één gebied worden aangewezen. Voor dit gebied zou dan een aanvraag gedaan worden om voor dit gebied een start monitoring uit te voeren.

Plan van aanpak

Plan van aanpak gespecificeerd per fase:

- A) Inventariseren welke telers en handelsbedrijven interesse hebben in deelname binnen een PFA.
- B) Inventariseren in welke gebieden deze telers zijn gevestigd.
- C) Een beeld scheppen van de gebieden (grootte, aanwezige telers, grootte bedrijven, soorten tomaten).
- D) Inventariseren van de kosten van de monitoring voor een gebied.
- E) Eerste keuze maken van een kansrijk gebied.
- F) In overleg met telers en handel komen tot commitment voor deze keuze.
- G) Hierna zal in een ander project het vervolg worden opgepakt om te komen tot de werkelijke monitoring.

Uitwerking plan van aanpak

- A) Onder de verschillende belanghebbende handelsbedrijven en een groot aantal tomatentelers (200) is er een inventarisatie gehouden. De inventarisatie richtte zich op de deelname van teeltbedrijven aan een monitoring voor een PFA. Dit met als uiteindelijk doel om van deze teeltbedrijven weer te kunnen exporteren naar de V.S. Op deze inventarisatie hebben een dertigtal teeltbedrijven zich aangemeld als geïnteresseerd. Hierbij is gelijk gevraagd naar de bedrijfsgrootte, de geteelde soort tomaten, telersvereniging, of er al monitoring van Tuta absoluta plaats vindt en of er al vondsten waren geweest tijdens het monitoren.
- B) De dertigtal bedrijven zijn onderverdeeld naar de verschillende regio's. Hierbij sprongen er een aantal gebieden uit, waar meerdere telers geïnteresseerd waren. Deze gebieden zijn: Berlikum, Middenmeer, Voorne en Riland. Met deze gebieden is de volgende fase opgepakt. De andere bedrijven waren gevestigd in andere gebieden verspreid over het land. Ook bij een solitair gelegen bedrijf moet de omgeving gemonitord worden.
- C) Om een goed beeld te krijgen van de gebieden is er een inventarisatie gehouden in de gebieden. Immers er moest een totaal overzicht komen van de gebieden en niet alleen van de geïnteresseerde bedrijven. Per gebied is er in kaart gebracht:
 - Aantal teeltbedrijven met tomaat
 - Oppervlakte per bedrijf en totale oppervlakte tomaat
 - Welke segmenten/rassen

- Welke afnemers/telersverenigingen zijn er actief
- Komen er import tomaten in het gebied en wat is de afstand tot de importcentra
- Of er wel eens een vondst is geweest van Tuta absoluta

Een overzicht van de gebieden en de informatie is toegevoegd als bijlage 1.

D) Met de gegevens van de verschillende gebieden en de eisen van de overheidsinstanties van de V.S. kon er een inschatting worden gemaakt van de kosten van een monitoringsprogramma. De PD en KCB hebben hiervoor gezamenlijk een offerte voor de werkzaamheden uitgebracht. De kosten voor inspectie waren in drie categorieën ingedeeld:

- Inspectie van de buitenvallen.
- Inspectie vallen bij deelnemende bedrijven (die willen exporteren naar de V.S.)
- Inspectie vallen van de overige bedrijven (die niet willen exporteren naar de V.S.)

Een overzicht van de kosten voor inspectie is toegevoegd als bijlage 2.

E) Bij de keuze tussen de gebieden waren diverse punten van belang voor een goede afweging. Het ging hier om:

- de kosten per gebied
- de grootte van een gebied
- de aanwezigheid van de verschillende segmenten

Een definitieve keuze werd er niet gemaakt.

F) Tijdens het proces en de verschillende vergaderingen was er tussen de telers en handelsbedrijven veel commitment en bereidheid om gezamenlijk de problemen op te lossen. Helaas bleek tijdens het proces dat de Tuta absoluta zich eenvoudig kon verspreiden. Zo bleek dat, in één van de interessante gebieden (mede door de afstand van de importerende locaties), Tuta absoluta in een val werd aangetroffen. Dit maakte duidelijk dat het risico van een vondst zeer groot was, zeker bij intensief monitoren door KCB/PD. Het was niet verantwoord om een groot bedrag te investeren in een vrijverklaring en met één vondst weer terug bij nul te zijn. Deze conclusie werd gedeeld door zowel de handelsbedrijven als de teeltbedrijven.

G) Een vervolg, om daadwerkelijk tot een vrijverklaring te komen van een gebied, is dan ook niet verwezenlijkt. Door de deelnemende partijen is er nog gekeken naar twee andere opties om met individuele bedrijven tot een vrijverklaring te komen. Dit naar voorbeeld van een teeltbedrijf dat op eigen initiatief tot een vrijverklaring was gekomen in een "gesloten kas". Ook deze initiatieven stranden op de te maken kosten om een bedrijf gesloten te krijgen en te houden. De huidige stand van zaken is dat één bedrijf in Nederland een vrijverklaring heeft gekregen en kan exporteren naar de V.S. Voor de rest is export uit Nederland, naar de V.S., niet mogelijk. Ook de export uit omliggende Europese landen, naar de V.S., is intussen niet meer mogelijk.

Conclusie

De inventarisatie heeft niet geleid tot een oplossing voor het probleem. De export van tomaten naar de V.S. blijft beperkt. Wel heeft de inventarisatie inzichtelijk gemaakt wat er voor nodig is om tot een PFA te komen en wat de kosten van monitoring zullen zijn. De inzichten hebben uiteindelijk geleid tot de conclusie dat het niet verantwoord is om dergelijke kosten te maken voor een PFA. Het risico van een vondst, van Tuta absoluta bij intensieve monitoring, is te groot.

Bijlage 1. Gebiedsinventarisatie Tuta Absoluta

Berlikum / Sexbierum

- # 6 bedrijven
- # +/- 6 rassen
- # 4 verenigingen
- + gebied is geïsoleerd en “afgelegen”
- + redelijke omvang (47 ha)
- + redelijke spreiding soorten (ook vleestomaat)
- beperkte spreiding verenigingen
- gebied is ver van de handel
- de twee plaatsen (Berlikum en Sexbierum kunnen moeilijk gecombineerd worden tot een gebied (>10 km)

Middenmeer

- # 4 bedrijven
- # +/- 7 rassen
- # 1 vereniging
- + gebied is geïsoleerd en “afgelegen”
- + grote omvang (117 ha)
- beperkte spreiding soorten
- geen spreiding verenigingen
- grote bedrijven

Rilland

- # 6 bedrijven (9 locaties)
- # +/- 7 rassen
- # 1 vereniging
- + geïsoleerde ligging
- + redelijke omvang van het gebied (60 ha)
- beperkte spreiding verenigingen
- beperkte spreiding soorten

Voorne / Tinte

- # 15 bedrijven
- # +/- 15 rassen
- # +/- 7 verenigingen
- + grote omvang van het gebied (113 ha)
- + grote diversiteit aan soorten (ook ecologisch en vleestomaat)
- + grote spreiding verenigingen
- dicht bij de handel
- geen geïsoleerde ligging
- risico van import tomaten

Bijlage 2. Kostenindicatie voor het realiseren van een PFA voor Tuta absoluta.

1) Tarief voor buitenvallen:

De buitenvallen dienen elke 2 weken te worden beoordeeld en 1 maal per 6 weken zal de lokstof worden vervangen. We zijn er vanuit gegaan dat de lijmbodem elke bezoek verwisseld moet worden in verband met vervuiling die buiten erger is dan in de kas.

De kosten hiervoor komen op € 9,49 per val per week bij een frequentie van 1 bezoek per 2 weken. Dit tarief is inclusief materiaalkosten (1 feromoon en 3 lijmbodems per 6 weken). Voor het gebied rond Tinte komt dit dus globaal op $40 \times € 9,49 = € 379,60$ per week.

2) Tarief voor tomatenteeltbedrijven in gebied die niet naar de VS gaan exporteren:

Bij deze bedrijven dienen 4 vallen per ha te worden gehangen en deze worden 1 maal per 2 weken beoordeeld en om de 6 weken wordt de lijmbodem en lokstof vervangen.

De kosten hiervoor komen op € 13,96 per ha per week bij een frequentie van 1 bezoek per 2 weken. Dit tarief is inclusief materiaalkosten (1 feromoon en 1 lijmbodem per 6 weken).

3) Tarief voor deelnemende bedrijven:

Bij deze bedrijven dienen 40 vallen per ha te worden gehangen en deze worden 1 maal per 2 weken beoordeeld en om de 6 weken wordt de lijmbodem en lokstof vervangen.

De kosten hiervoor komen op € 139,60 per ha per week bij een frequentie van 1 bezoek per 2 weken. Dit tarief is inclusief materiaalkosten (1 feromoon en 1 lijmbodem per 6 weken).

Omdat de activiteiten in dit project kunnen samenvallen en in één gebied plaatsvinden, wordt geen starttarief in rekening gebracht.

Er is nog niet bekend op welke manier de inspectie van het eindproduct zal moeten plaatsvinden. Voor deze activiteiten zal het normale voorrij- en minutentarieff van het KCB in rekening worden gebracht.